

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Netwerkaart 17 Wegvervoer

17 Wegvervoer

versie 2018

Crisistypen	<ul style="list-style-type: none">• ongeval• gevolgen van een ongeval voor het milieu• verstoring openbare orde• verstoring of aantasting orde en veiligheid openbaar vervoer• andere crises met gevolgen voor het wegvervoer waardoor verkeersmaatregelen of andere maatregelen op de weg nodig zijn (zoals hoogwater)• schaarste aan vervoerscapaciteit• olieschaarste
Bevoegd gezag	<ul style="list-style-type: none">• vervoerder openbaar vervoer• wegbeheerder• burgemeester of voorzitter veiligheidsregio• vervoerder openbaar vervoer• minister van IenW• rijksheren namens de minister van IenW
Soorten maatregelen	<ul style="list-style-type: none">• maatregelen beheerder (waaronder incidentmanagement Rijkswaterstaat en landelijk verkeersmanagement bij een grootschalige evacuatie)• rampenbestrijding• maatregelen bij een verontreiniging• handhaving openbare orde• orde- en veiligheidsmaatregelen openbaar vervoer (aanwijzingen, reisverbod)• vervoersnoodmaatregelen• maatregelen bij olieschaarste

Wegbeheerder

- Er zijn verschillende wegbeheerders: de minister van Infrastructuur en Milieu (voor deze Rijkswaterstaat), Gedeputeerde Staten, burgemeester en wethouders, een door burgemeester en wethouders ingestelde bestuurscommissie en het algemeen bestuur van een waterschap.
- De wegbeheerder is tevens tunnelbeheerder.

Bestuurlijk toezicht algemeen (indeplaatsstelling)

- De minister van IenW kan bij taakverwaarlozing namens en ten laste van de provincie handelen of maatregelen nemen, als de provincie als bevoegd

gezag een handeling niet of niet naar behoren verricht, of anderszins een gevorderd resultaat niet, niet tijdig of niet naar behoren tot stand brengt.

- De provincie kan dit toezicht hebben jegens een gemeente.
- De minister van IenW kan de provincie verzoeken op te treden jegens een gemeente indien de minister dat, vanuit het oogpunt van zwaarwegend algemeen belang, nodig acht. Als de provincie niet optreedt binnen de termijn gesteld door de minister, gaat de bevoegdheid tot indeplaatsstelling over naar de minister.
- Indeplaatsstelling kan bij spoed direct, zonder voorafgaand overleg of schriftelijke bekendmaking.

Verkeerscentrum Nederland

- Het Verkeerscentrum Nederland (VCNL) heeft op landelijk niveau verantwoordelijkheden en werkt daarvoor samen met:
 - de vijf regionale verkeerscentrales van Rijkswaterstaat, en
 - de verschillende partners zoals politie, andere wegbeheerders/ bereikbaarheidssamenwerkingsverbanden en marktpartijen (bijvoorbeeld ANWB, VerkeersInformatieDienst).

De verantwoordelijkheden op landelijk niveau zijn (onder meer):

- incidentmanagement, zie ook hierna
- regie over het wegverkeer bij regio-overstijgende zaken, zoals landelijk verkeersmanagement (inzet rijkswegen) bij grootschalige omleidingen/evacuatie
- grensoverschrijdend verkeer (*cross border management*): internationale samenwerking tussen verkeerscentrales bij ernstige, langdurige incidenten ten behoeve van informatie en grensoverschrijdende omleidingen.

Ongeval of verstoring openbare orde

- Bij een ongeval of een probleem met de openbare orde in het algemeen, zoals een blokkade (*safety* en *security*), ligt het overheidsgezag bij de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio, conform de algemene rampenbestrijding en handhaving van de openbare orde.
- Voor een ongeval op autosnelwegen geldt ten aanzien van de operationele afhandeling het systeem van incidentmanagement van Rijkswaterstaat aan de hand waarvan de weg zo snel mogelijk wordt vrijgemaakt (berging en schoonmaken).
- Ter handhaving van de orde en veiligheid in het openbaar vervoer kan de vervoerder aanwijzingen (= bevelen) geven en kan een reisverbod worden opgelegd en gehandhaafd. (Voor vervoersnoodmaatregelen – onder andere jegens openbaarvervoerbedrijven – in verband met capaciteit, zie hierna.)

- Bij gevolgen voor het milieu, zie de *Bestuurlijke Netwerkaart milieu*.

Relatie beheerder - burgemeester

- De burgemeester of voorzitter veiligheidsregio kan op grond van zijn noodbevelsbevoegdheid (inclusief het opperbevel) zo nodig een bevel geven aan een beheerder.
- Als sprake is van een crisis waarbij de regie is gecentraliseerd (bijvoorbeeld landelijke verkeersmaatregelen bij een grootschalige evacuatie of bij een grootschalig milieu-incident), houdt toepassing van het beginsel van subsidiariteit echter in dat de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio een verzoek tot door hem gewenste maatregelen ten aanzien van rijkswegen doet aan de minister van IenW. De burgemeester of voorzitter veiligheidsregio past dan dus in beginsel zijn bevoegdheden niet toe.

Minister van IenW

- De minister van IenW kan aan een andere beheerder van infrastructuur aanwijzingen (= bevelen) geven.

Relatie met regionaal beleidsteam en commissaris van de Koning

- Samenwerking tussen de betreffende dienst Rijkswaterstaat, het waterschap en de veiligheidsregio is en wordt per regio vastgelegd in een convenant (2011/2012). Dit heeft onder meer betrekking op het doen van meldingen, crisiscommunicatie en deelname aan een gemeentelijk of regionaal beleidsteam en aan de operationele teams.
- De hoofdingenieur-directeur van een regionale dienst van Rijkswaterstaat (HID) is tevens rijksheer voor IenW: hij vertegenwoordigt de minister in een regionaal beleidsteam.
- Voor de relatie HID – commissaris van de Koning, zie de *Bestuurlijke Netwerkaart rampenbestrijding algemeen & handhaving openbare orde*.
- Indien een burgemeester of voorzitter veiligheidsregio een maatregel of het

optreden van de HID om redenen van de openbare orde en veiligheid onverantwoord acht, kan hij:

- op grond van zijn eigen noodbevoegdheden binnen het domein van openbare orde en veiligheid een bevel geven of voorschriften uitvaardigen en daarbij binnen dat kader maatregelen van de HID bijsturen of beperken
- aan de commissaris verzoeken te interveniëren. De commissaris kan een aanwijzing geven inzake samenwerking of – voor wat betreft de maatregelen zelf – overleg voeren met de HID of ‘bovenlangs’ verzoeken jegens de HID dwingend op te treden.
- Vice versa, als de HID een maatregel van een burgemeester of voorzitter van een veiligheidsregio onverantwoord acht, kan hij verzoeken dat de commissaris ingrijpt. De minister van IenW kan aan de minister van JenV verzoeken in te grijpen.

Schaarste vervoerscapaciteit

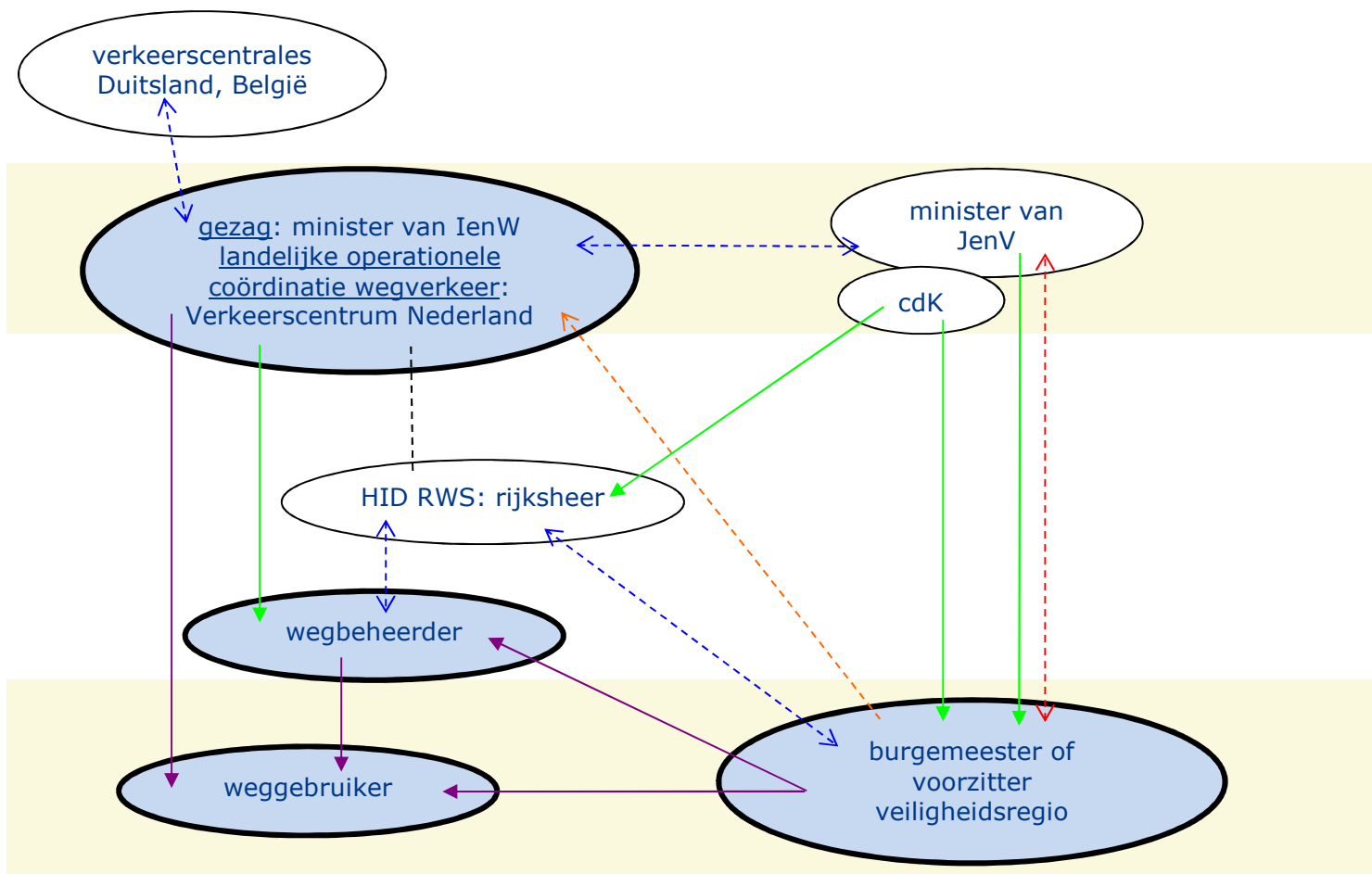
- De minister van IenW kan tijdens een crisis een interventie in de markt plegen ten aanzien van het vervoer (vervoersnoodmaatregelen), bijvoorbeeld prioritering van bepaald personen- of goederenvervoer of de oplegging van een vervoerplicht.

Olieschaarste

- Voor maatregelen ten aanzien van het wegverkeer in het geval van olieschaarste, zie de *Bestuurlijke Netwerkaart olie*.

functionele keten wegvervoer

algemene keten

- - - - -> Informatie en afstemming
- - - - -> Bijstand
- - - - - Interne lijnen
- > Maatregelen jegens bevolking/bedrijven
- - - - -> Verzoek burgemeester of voorzitter veiligheidsregio om maatregel voor rijkswegen in het geval van een crisis met centrale regie
- > Bestuurlijk toezicht, tevens onderlinge informatie

NB 1. In dit schema zijn de functie van de HID Rijkswaterstaat als rijksheer en het beheer gescheiden; bij rijkswegen vallen beide organisatorisch samen. Dat geldt ook voor andere functies, zoals een provincie of gemeente die tevens wegbeheerder kan zijn.

NB 2. In dit schema staat niet specifiek het openbaar vervoer over de weg vermeld, zie de toelichting.

NB 3. Voor maatregelen voor het wegverkeer in het geval van olieschaarste, zie de Bestuurlijke Netwerkaart olie.

NB 4. Niet opgenomen in het schema: de minister van IenW kan jegens de provincie als beheerder optreden in het geval van taakverwaarlozing (indeplaatsstelling). De provincie kan als beheerder optreden ingeval gemeente beheerder is.

Colofon

Titel: Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing
Datum: Mei 2018
Status: Definitief
Versie: Zevende druk
Auteurs: Merijn ten Dam
Projectleider: Oscar Koebrugge
Omslag: Rob Kruitwagen
Copyright: IFV en provincie Noord-Holland
Eindverantwoordelijk: IFV, afd. Onderzoek en kennisdocumenten

Alle rechten voorbehouden. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld. Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout of onzorgvuldigheid, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
T 026 355 24 00
www.ifv.nl

Instituut Fysieke Veiligheid

Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) draagt bij aan een veilige samenleving door het versterken van de veiligheidsregio's en hun partners bij het professionaliseren van hun taken. Wij ontwikkelen en delen relevante kennis, wij hebben expertise voor het verwerven en beheren van gemeenschappelijk materieel en wij adviseren de betrokken besturen.

Ons motto hierbij is: signaleren en verbinden.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
026 355 24 00
www.ifv.nl